

Heydər Əliyev əsrinin 23-cü ili

Görünməz əlin varlığı...

Ulu Öndərə vəfa borcu

Günel ABBASOVA

Həftənin son günüdür. Deyəsən, bu gün işə bir az tez gəlmişəm, pilləkənləri asta-asta çıxıram, hələ iclasın da vaxtına var. Sonuncu mərtəbəni qalxandan sonra bir adamın foyedəki şəkillərə fokuslanıb fikrə daldığını görürəm. Əlindəki kağızlara diqqət edəndə üzərində Heydər Əliyevin fotolarının çap olunması diqqətimi çəkir. Hiss edirəm ki, redaksiyamıza üz tutan bir çox adam kimi o da Heydər Əliyevlə bağlı xatirələrini bizimlə bölüşməyə gəlib. Bir növ vərdis yarandığından artıq gələn qonaqların üz ifadəsindən nə axtarıqlarını, yaxud nə istədiklərini bilir. Yaxınlaşır, həm diqqətlə, həm də yarı fikirli halda baxdığı şəklın Yeni Azərbaycan

can Partiyasının II qurultayına aid olduğunu deyib, söhbətə başlamağa çalışıram. Çünki hiss edirəm ki, bir qədər qapalı, duyğularını bürüzə verməyi çox da bacarmayan adamdır. Ancaq eyni zamanda cəsarətli, sədaqətli və təşəbbüskardır. İkinci cümlədəki təəssüratların söhbətin gedişində öz sübutunu tapır.

Bir az sonra öyrənirəm ki, qonağımız - Anar Zamanbəyli Heydər Əliyevin müəllimi Qafar Zamanovun nəvəsidir. Bu gün Anar bəyin Heydər Əliyev irsinə hörmət bəsləməsi, diqqətdə saxlaması mənə təəccüblü gəlir. Çünki Heydər Əliyevdən bu qayğı, diqqəti gören hər kəsdə o duyğuların izləri hələ uzun illər qalır, nəsil-dən-nəslə ötürülür. Elə həmsöhbətimin simasında da bu cizgiləri görmək mümkündür. Ömrünün hansısa ərəfəsi Heydər Əliyevlə bağlı olan adamları xoşbəxt insan hesab edirəm. Səhər çağı qarşılaşdığım bu xoşbəxt adaman hadisələri lap ilk vaxtlardan danışmasını istəyirəm. Və o hekayələrlə bərabər Heydər Əliyevin uşaqlıq, gənclik illərinin təhsillə bağlıları dövrünə səyahət edirəm. Axi, bu səyahəti mən özüm də çox sevirməm...

... Tarixin özünün də qeribə təsadüfləri olur. Bəzən həyatımızda illər sonra roluna olacaq insanları lap əvvəlcədən qarşıma çıxarıb. O zamanlarda heç nədən xəbərimiz olmasa da, hadisələrin nə üçün baş verdiyini bilməsək də, əslində, hər şey bir-birinə görünməz iplərlə bağlı olur. Heydər Əliyevin ona dərs deyən müəllimləri illər əvvəl ailəsinin Şahbuz rayonuna köçərkən evində qonaq olduğu Mirzə Məhəmməd Zamanbəylinin övladları olur. Ulu Öndərin həyatında sanki qismətin qırılmaz iplərlə bir-birinə bağladığı hadisələrə tez-tez rast gəlmək mümkündür. Bu da həmin təsadüflərdən biridir. Onu həyatında rol oynayan hər kəs sanki Heydər Əliyevi gələcəkdə millətin maariflənməsində müstəsna əməyi olan birinə çevirmək üçün hazırlayıb. Az öncə bəhs etdiyim Mirzə Məhəmməd Zamanbəylinin özü də fəaliyyətini xalqın maariflənməsinə sərf edən və Qori Müəllimlər Semina-

riyasında Azərbaycan dilində bölmənin fəaliyyətə başlamasına nail olan bir elm adamı olub. Bunları öyrəndikcə anlayıram ki, Heydər Əliyevi gələcəkdə müəllimlərlə bağlı bu dərəcədə yüksək fikirdə olmağa ətrafında müəllim adını daşıyan, bu vəzifəni layiqincə yerinə yetirənlər sövq edib.

Müəllim elm, bilik xəzinəsinin qapısıdır insanların üzünə açan bir varlıqdır. Bu xəzinəyə inamla daxil olanlar həyatın enişli-yoxuşlu yollarında bürdümür, öz biliyi və əməlləri ilə cəmiyyətin inkişafına töhfələr verirlər. Həyat yollarında müəllim əməyinə arxalanan, addımlarını sağlam, tutarlı atan Heydər Əliyev bu cümlələrin ən gözəl təsdiqidir. O bir müəllimin cəmiyyətə verə biləcəyi ən böyük töhfələrdəndir. Özü də bunu bilir və deyirdi ki,

biz hamımız həyatımızda əldə etdiyimiz nailiyyətlərə, bütün varlığımıza görə müəllimə borcluyuq. Mirzə Məhəmməd bəy həm də gələcəkdə Heydər Əliyevin təhsil aldığı Bakı Dövlət Universitetinin təsis edilməsinin iştirakçılardan biridir. Hadisələrin bir-biri ilə bağlılığı bununla da yekunlaşmışdır. Heydər Əliyev Naxçıvan şəhərində 2 saylı orta məktəbə başlayanda onun müəllimlərindən biri Mirzə

Məhəmməd Zamanbəylinin qızı Xurşud Zamanbəyli olur. Orta məktəbi bitirib Naxçıvan Pedaqoji Müəllimlər İnstitutunda təhsil alanda yenə həmin ailədən Qafar müəllim ona tarix fənnini tədris edir. Tarix fənnini ona dərinləndirən Qafar müəllim özü də bilmədən Heydər Əliyevin gələcəkdə BDU-nun Tarix fakültəsinə də qəbul olmasına şərait yaradır.

Deyirlər ki, hər kəsin taleyində müəllimin yeri var. Bu, həqiqətən belədir. Məktəb partası arxasında keçən illərdə müəllimlər qətrə-qətrə Vətənə, torpağa sevgi hissi aşılayırlar. Eyni parta arxasında çox şagird, tələbə əyləşir. Ancaq onların az hissəsi bu sözləri öz yolunda çıxır açmaq üçün maya edir. Heydər Əliyev taleyində müəllimin danılmaz rolu olan şəxsiyyətlərdən idi. Bəlkə, bu bağlılığın səbəbidir ki, o gələcəkdə müəllim kimi təhsil alır və böyük bir millətin müəlliminə çevrilir. Ulu Öndər müəllimlərin qurultayında çıxışı zamanı bütün varlığı ilə keçirdiyi həyat yolunu məktəbdə və müəllimə borclu olduğunu demişdi. Heydər Əliyev həqiqəti üzde saxlamağı və ona göstərilən etimadı uca tutmağı sevirdi. İllər keçməsinə baxmayaraq müəllimlərinin onun həyatındakı rolunu daim yüksək qiymətləndirirdi. Onu təhlükəsizlik orqanlarında çalışmağa təkid edən və bunun üçün xasiyyətname tərtib edən Qafar müəllimin əməyini isə tamam başqa qiymətləndirirdi.

Heç şübhəsiz, uğurlarımızın arxasında müəllimlərimizin illər boyu çəkdikləri gərgin zəhmət dayanır. Elə buna görə də cəmiyyətdə müəllimlik çox şərəfli, müqəddəs peşə hesab olunur. Alim də, sərkərdə də, bir sözlə, həyatda tutduğu mövqedən asılı olmayaraq hər kəs müəllimi qarşısında baş əyir, ona səcdə qılır, onu həmişə xoş duyğularla yada salır. Sadə şəxsiyyəti ilə xalqın əzizinə çevrilən Heydər Əliyev vəzifəsi nə qədər yüksəlsə də, müəllim qarşısında sayğı göstərməkdən çəkinmir, bununla qürur duyurdu. Elə

həmsöhbətim də danışıqca aydın olur ki, Ulu Öndər öz işində nə qədər yüksəlsə, müəlliminin ailəsinə olan qayğısı da bir o qədər artır. Onun təbircinə desək, Qafar müəllimin ailəsi görünməz bir əlin varlığını həmişə öz üzərində hiss ediblər. Kəlamlarında müəllimə hörmətdən tez-tez söz açan Heydər Əliyev bunu öz əməlləri ilə də təsdiqləyib...

...Ağ-qara kadrların arasından sıyrılıb hər şeyin öz rənginə büründüyü müstəqillik illərinə gəlirik. 2001-ci ilin payız aylarından birində - 7 oktyabr tarixindəyik. Heydər Əliyev Bakı şəhərində gəzintiye çıxıb. Onu müəllimləri ilə bağlayan həmin "ip" bu hekayədən də qırılmaz xətt kimi keçir. Bu dəfə Qafar müəllimin nəvəsi Anar Zamanbəyli ona yaxınlaşır. Ulu Öndərin hafizəsi olduqca itidir, bir-iki kəl-

mədən sonra onun kim olduğunu tanıyır və ali kürsülərdən ifadə etdiyi müəllim hörmətini bu dəfə şəhərin qələbəlik küçələrindən birində dilə gətirir: O necə böyük şəxsiyyətdir, nə lazım olsa, mənə mütləq müraciət edin... Bəli, bu ifadələr əslində, elə Heydər Əliyevin özünün də şəxsiyyətinin nə dərəcədə böyük olmasından xəbər verir. Həmsöhbətim deyir ki, sonrakı mərhələdə əmiləri müəyyən problemlərlə bağlı Heydər Əliyevə müraciət etdikdə o, məsələnin dərhal həll olunmasına şərait yaratmışdı. Bununla da öz vəfasını, sədaqətini bir daha nümayiş etdirmişdi.

Sevgi, hörmət daim qarşılıqlı olur. Bəzən biz onu əyani olaraq görə bilməsək də, hiss edirik. İllər sonra bu gün bilirəm ki, Qafar müəllim ömrünün yetdiyi qədər öz ailə üzvləri, yaxınları, həmyerliləri, hətta qarşısına çıxan hər kəsə tələbəsinin şəxsiyyətindən, dahiliyindən bəhs edib. Heydər Əliyev həm də yüksək hissiyyətə malik idi, bu sevginin böyüklüyünü fakt olaraq bilməsə də, hiss edirdi. Ancaq bunlar onun üçün hadisələrin əhəmiyyətini dəyişmirdi, O müəllimlərinə vəfa nümayiş etdirməyi daim özünə borc bilirdi. Hər hiss, hər münasibət öz qarşılığını tapır. Bu gün Qafar müəllimin nəvəsi redaksiyamıza əlində faktlar, fotolarla üz tutub Ulu Öndərin əməllərindən danışsasa, deməli vəfa borcu da digər əməllər kimi gələcəyə sərmayemizdir...

Son söz

...Bayaqdan bəlkə də 15-20 dəfə dövr etdiyimiz dəhlizin pilləkənlər olan yerində dayanır, söhbətimizi yekunlaşdırırıq. Həmsöhbətimi yola salanda əmin oluram ki, Ulu Öndərin ehtiramla qoruduğu dəyərlər məhz bugünkü görüşdə canlanan xatirələr fonunda nəsil-dən-nəslə ötürüləcəkdir...